

Milan Závurka – bakalářská práce

Právní postavení Suverénního řádu Maltézských rytířů

Resumé

Řád Maltézských rytířů, resp. řád sv. Jana, má zárodky ve starším bratrstvu italských kupců z Amalfi, kteří kolem roku 1040 založili v Jeruzalémě při kostele sv. Jana Křtitele špitál. Špitál sloužil hlavně poutníkům, kteří putovali k božimu hrobu. Oficiálně se toto bratrstvo osamostatnilo roku 1099 a v roce 1113 papež Paschal II. bullou vložil řád pod přímou ochranu Svatého stolce zároveň s právem svobodné volby velmistřů bez vměšování jakýchkoliv světských nebo církevních autorit. Zakladatelem a prvním velmistrem řádu byl bratr Gérard, který zemřel v roce 1120. Po pádu Jeruzaléma řád přesídlil nejprve do Akkonu, později na Kypr a ještě později na Rhodos. Původní špitální zaměření společenství bylo z důvodu ochrany poutníků a jiných osob proti Turkům rozšířeno i na zaměření vojenské. Svůj současný název řád odvozuje od ostrova Malty, na kterém

sídlil až do obsazení ostrova Napoleonem v roce 1798. V současné době je sídlo řádu v Římě. Během tohoto dějinného vývoje se vyvíjela suverenita řádu, která byla uznávána většinou civilizovaného světa, a to bez ohledu na to, zda řád držel nějaká území či nikoliv.

V současné době je nadále řád považován za suverénní. Je sice autonomní součástí katolické církve, ale bez ohledu na podřízenost papežské autoritě i v oblasti kanonického práva je jeho omezená suverenita tolerována a uznávána, byť samozřejmě hlavním suverénem je katolická církev jako taková. Z hlediska mezinárodního práva veřejného je řád považován za suverénní – jde o mezinárodní suverénní společenství.

Protože se nejedná o nezávislý stát, řád samozřejmě nemá suverenitu plnou, která přísluší výlučně nezávislým státům. Velmistr řádu je uznáván za suveréna, řád má právo legace, vydává své diplomatické pasy, mince, známky. Má diplomatická zastoupení v řadě zemí, u řady mezinárodních orgánů a organizací, anebo v nich má statut pozorovatele. Také v České republice má řád diplomatické zastoupení na úrovni velvyslanectví a český velvyslanec u Svatého stolce je zároveň akreditován jako zástupce u Republiky San Marino a u řádu Maltézských rytířů.

Významná je činnost řádu na poli zdravotnickém a charitativním, uskutečňovaná buď přímo, nebo prostřednictvím tzv. maltézské pomoci. Také v České republice existuje Maltézská pomoc, která má charakter obecně prospěšné společnosti. Toto své působení řád realizuje ve více než 120 zemích světa.